

Vergaderjaar 2021–2022

28 642

Sociale veiligheid openbaar vervoer

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 109

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 december 2021

Op 8 december heb ik uw Kamer toegezegd om u te informeren over de oplossingen die worden uitgewerkt om de veiligheid in het openbaar vervoer (hierna: ov) rondom Ter Apel, Zwolle en Emmen, te waarborgen (Handelingen II 2021/22, nr. 32, debat over de huisvesting van statushouders). Dit doe ik bij deze brief.

Allereerst hecht ik eraan te benadrukken dat ieder incident er één te veel is en dat overlast veroorzaakt door asielzoekers in het ov stevig wordt aangepakt. De veiligheid van reizigers en personeel moet te allen tijde gewaarborgd worden. Overlastgevend of gewelddadig gedrag, door wie dan ook, is dan ook volstrekt onacceptabel. In alle gevallen van overlast kan aangifte worden gedaan. Dit kan leiden tot strafrechtelijke maatregelen, ongeacht of de overlastgever een Nederlander of asielzoeker is dan wel op andere titel in Nederland verblijft.

Asielzoekers zijn op het moment dat zij met het ov reizen ook reizigers. Ik ben niet bevoegd om maatregelen op te leggen in het ov. Daarom werk ik samen met mijn collega van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, vervoerders, provincies, gemeenten en de strafrechtketen om overlast in het ov te bestrijden.

Afhankelijk van de aard en ernst van de overlast kunnen asielzoekers die overlast veroorzaken in het openbaar vervoer te maken krijgen met plaatsing in de Handhaving- en Toezichtlocatie in Hoogeveen. Hierover heb ik uw Kamer bij brief op 8 november 2021 geïnformeerd.¹

De inzet van de pendelbus, die sinds 2019 ter ontlasting van lijn 73 tussen station Emmen en het aanmeldcentrum in Ter Apel rijdt, is sinds de zomer van 2021 opgeschaald. Ook heb ik in 2020 en 2021 beide jaren een totaalbedrag van 1 miljoen per jaar beschikbaar gesteld in de vorm van een specifieke uitkering waarmee gemeenten maatregelen tegen overlast

¹ Kamerstukken 30 573 en 19 637, nr. 188.

buiten de opvanglocatie kunnen financieren. Dit geld is door gemeenten onder meer ingezet voor beveiliging in het ov. Toch bereikten mij de afgelopen periode signalen van overlast in het ov rondom Ter Apel, Zwolle en Emmen.

Station Emmen en Buslijn 73

Naar aanleiding van het onveiligheidsgevoel van chauffeurs op buslijn 73 Emmen-Ter Apel heb ik op 22 december een digitaal werkbezoek afgelegd om in gesprek te gaan met diverse partijen die bij de overlast op buslijn 73 betrokken zijn. In juli jl. heb ik ook dezelfde partijen hierover gesproken. Tijdens het afgelopen overleg, hebben wij afgesproken dat de reeds ingezette maatregelen gecontinueerd worden, omdat deze effectief blijken. Deze maatregelen zijn o.a. de inzet van de boa's op station Emmen en de begeleiding van de beveiligers van Trigion bij het instappen van de pendelbus. Daarnaast blijven de boa's van de gemeente Westerwolde de bushaltes van lijn 72 en 73 in Ter Apel meenemen in hun surveillance.

Het Ministerie van Justitie & Veiligheid levert een financiële bijdrage, zodat de pendelbus ook in 2022 zoveel mogelijk in de huidige dienstregeling kan blijven rijden. Ook lever ik een extra bijdrage van € 50.000,-, bovenop de eerder toegezegde € 250.000,-. Verder wordt zodra de huidige harde lockdown opgeheven is, gestart met een proefproject waarbij de pendelbus de hele dag zal rijden. Dat betekent dat de pendelbus, in deze proefperiode, zal rijden vanaf de aankomst van de eerste trein tot en met de laatste trein op station Emmen. Gedurende deze periode wordt onderzocht of door deze volledige inzet van de pendelbus de incidenten op buslijn 73 zullen verminderen. Daarnaast zal per 23 december 2021 vanaf 21:00 uur een boa of een toezichthouder met buslijn 73 mee rijden. Lijn 72 rijdt op die tijden niet meer. De boa of toezichthouder zal, in de periode totdat de pendel de hele dag ingezet zal worden, meerijden op lijn 73 van 21:00 uur tot en met de laatste rit. Wanneer de pendelbus voor de hele dag wordt ingezet zal de inzet van de boa/toezichthouder worden voortgezet om na een maand te evalueren. Overigens is de inzet van de boa/toezichthouder op lijn 73 aanvullend op de inzet van boa/toezichthouder die reeds wordt gedaan.

Pendelbus tussen Zwolle en Ter Apel

Door de huidige hoge instroom van asielzoekers in de tweede helft van dit jaar, is er meer drukte ontstaan op het traject Zwolle-Emmen. Dit in verband met de route die personen afleggen om naar het aanmeldcentrum in Ter Apel te komen om aldaar een asielaanvraag in te dienen. Om deze drukte te beheersen, heeft gemeente Emmen een bijdrage ontvangen voor de inzet van pendelbussen van station Zwolle naar Ter Apel. De inzet van deze pendelbussen zal station Emmen ontlasten omdat deze personen niet via station Emmen reizen om het aanmeldcentrum Ter Apel te bereiken.

Alle betrokken partijen spannen zich in voor het bestrijden van overlast in het ov. Deze maatregelen sorteren al effect, maar we zijn er nog niet. Daarom zal ik volgend jaar ook in gesprek blijven met de relevante partijen om verder te verkennen hoe de nu nog gesignaleerde overlast in het openbaar vervoer door asielzoekers nog effectiever aan te pakken. Echter kunnen nooit alle incidenten voorkomen worden.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol